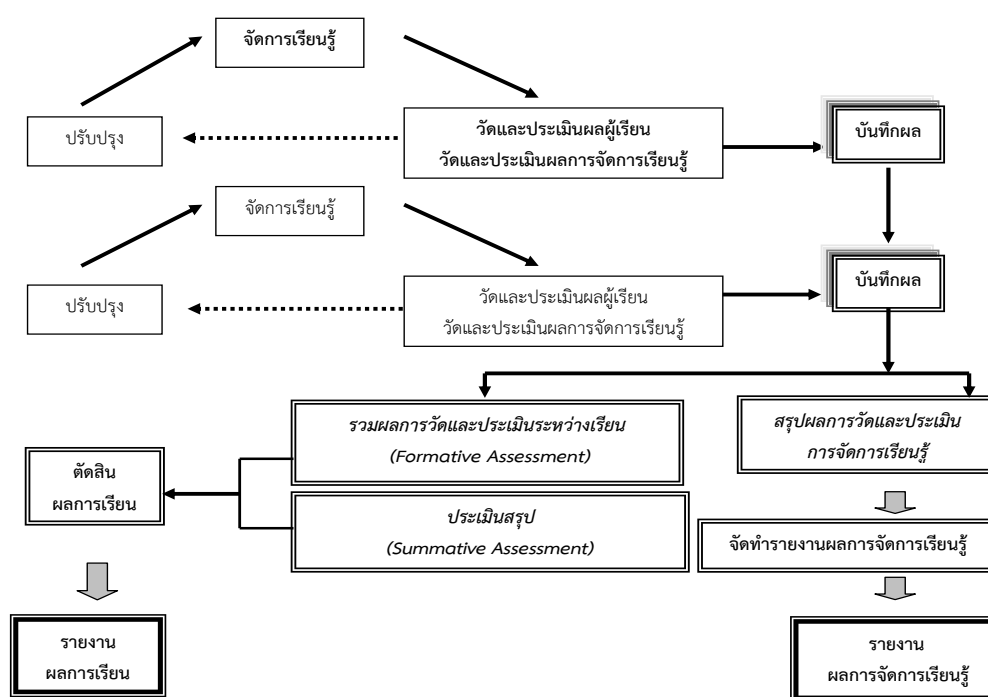

แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนระดับชั้นเรียน

ดร. อมรรัตน์ สร้อยสังวาลย์ *

การวัดและประเมินผลการเรียนระดับชั้นเรียนมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อมุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่ เพียงใด การวัดและประเมินผลการเรียนระดับชั้นเรียนตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะส่วนใหญ่นิยมใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยการกำหนดและออกแบบงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ดำเนินการควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ ครูต้องนำผลการวัดและประเมินมาพัฒนาผู้เรียนด้วยความเข้าใจ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ให้ออกาสผู้เรียนในการปรับปรุง พัฒนาผลงานและพัฒนาตนเองจนสามารถบรรลุฐานสมรรถนะที่กำหนดไว้ได้ การวัดและประเมินผลการเรียนระดับชั้นเรียนจึงไม่ได้เป็นเพียงการประเมินการเรียนรู้ แต่เป็นการดำเนินการควบคู่กันไป ระหว่างการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินการเรียนรู้และการวัดและประเมินการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด ระบบการวัดและประเมินการเรียนระดับชั้นเรียนแต่ละรายวิชาจะเริ่มต้นจากการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ในทุก ๆ หน่วยการเรียนรู้ในรายวิชานั้น ๆ แล้วจึงนำผลการประเมินในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มาสรุปเพื่อการตัดสินผลการเรียนและผลการจัดการเรียนรู้ ระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน

* อาจารย์ สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ขั้นตอนการวัดและประเมินผลการเรียนระดับชั้นเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนระดับชั้นเรียน ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดสัดส่วนการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนกับการวัดและประเมินผลปลายภาคเรียน

การกำหนดสัดส่วนการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนกับปลายภาคเรียนเป็นการกำหนดสัดส่วนการประเมินเพื่อการให้คะแนนซึ่งใช้ในการสรุปเพื่อตัดสินผลการเรียนในแต่ละรายวิชา ตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนกำหนดไว้ว่าในการกำหนดสัดส่วนการวัดและประเมินผลควรกำหนดสัดส่วนการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนมากกว่าปลายภาคเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพจนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามสมรรถนะที่กำหนดได้ ดังนั้นจึงควรกำหนดสัดส่วนการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนกับปลายภาคเรียนสำหรับรายวิชาเดียวกันเท่ากัน โดยคำนึงถึงธรรมชาติวิชาและลักษณะของผลการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาเป็นสำคัญ การกำหนดสัดส่วนการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนกับปลายภาคเรียน เช่น รายวิชาที่เน้นเรื่องทักษะหรือการปฏิบัติ กำหนดสัดส่วนเป็น 80 : 20 หรือ 75 : 25 รายวิชาที่เน้นความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน กำหนดสัดส่วนเป็น 70 : 30 หรือ 60 : 40 เป็นต้น

2. วางแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นเสมือนพิมพ์เขียว ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ การวางแผนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์เป้าหมายการเรียนรู้จากผลการเรียนรู้/จุดประสงค์การเรียนรู้/มาตรฐานรายวิชาว่ามีเป้าหมายการเรียนรู้อย่างไร เป็นเป้าหมายการเรียนรู้ประเภทความรู้ ทักษะหรือเจตคติ

2.2 กำหนดภาระงานและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน งานที่กำหนดให้อาจมีลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การเปรียบเทียบ การจำแนก การจัดวางตำแหน่ง การนำไปใช้ การวิเคราะห์มุมมอง การตัดสินใจ มุมมองทางด้านประวัติศาสตร์ การพยากรณ์ การแก้ปัญหา การทดลอง การคิดค้น การหาข้อบกพร่อง ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้อาจกำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ย่อยและกิจกรรมการเรียนรู้หลัก การจัดกิจกรรมย่อยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นก่อนการปฏิบัติภาระงาน กิจกรรมย่อยอาจมีมากกว่า 1 กิจกรรม ขึ้นอยู่กับความเพียงพอของความรู้ และทักษะพื้นฐานของผู้เรียน ส่วนกิจกรรมหลักมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติภาระงานได้ด้วยความเรียบร้อย โดยมีครูเป็นพี่เลี้ยง คอยดูแล ให้คำแนะนำผู้เรียนจนสามารถปฏิบัติภาระงานสำเร็จลุล่วงด้วยดี

2.3 กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการปฏิบัติภาระงานของผู้เรียนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู สื่อและแหล่งการเรียนรู้ควรมีความเหมาะสมกับผู้เรียน และมีสภาพ จำนวน ตลอดจนความหลากหลาย เพียงพอที่ผู้เรียนจะใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติภาระงานได้

2.4 วางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้กำหนดทิศทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม จุดมุ่งหมายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เช่น เป็นการวัดและประเมินผลก่อนเรียน การวัดและประเมินผลระหว่างเรียนหรือเป็นการวัดและประเมินผลหลังเรียน โดยอาจจำแนกให้ละเอียดขึ้นว่า เป็นการวัดและประเมินผลก่อนเรียนเพื่อจัดวางตำแหน่งของผู้เรียนหรือเพื่อวางแผนและออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อวัดและประเมินความก้าวหน้าในการเรียนหรือวัดและประเมินผลเชิงวินิจฉัยผู้เรียน เป็นการวัดและประเมินผลหลังเรียนเพื่อวัดและประเมินผลสรุปแต่ละรายวิชาหรือวัดและประเมินเพื่อสรุปผลรวมอย่างลึกซึ้งเพื่อการจบหลักสูตร เป็นต้น

2) กำหนดสิ่งที่ต้องวัดและประเมินผลและประเด็นการวัดและประเมินผล

การกำหนดสิ่งที่ต้องวัดและประเมินผลและประเด็นการวัดและประเมินผลจะช่วยให้สามารถเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัดและประเมินได้ ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสิ่งที่เป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ก็คือ ผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้หรือมาตรฐานรายวิชา การค้นหาสิ่งที่ต้องวัดและประเมินในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงพิจารณาได้จากผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้หรือมาตรฐานรายวิชา ซึ่งโดยทั่วไปจะกำหนดให้การจัดการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณธรรมจริยธรรม ผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดจึงอาจจำแนกได้เป็น 3 ประเภท (Popham, 1995 ศิริชัย กาญจนวาสี, 2543) ได้แก่

- ผลการเรียนรู้ด้านสติปัญญา ได้แก่ ความรู้ ความจำ ความคิด และการแก้ปัญหาต่าง ๆ
- ผลการเรียนรู้ทางด้านทักษะ กระบวนการ เช่น ทักษะการเขียนสื่อความ ทักษะการจัดดอกไม้ กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น
- ผลการเรียนรู้ด้านอารมณ์ ความรู้สึก เช่น ความสนใจ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้แต่ละประเภทดังกล่าว จะมีทฤษฎีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่าง ดังนั้นนอกจากจะพิจารณาว่าผลการเรียนรู้คืออะไรแล้ว ผู้ประเมินยังต้องพิจารณาด้วยว่าในการจัดการเรียนรู้ใช้ทฤษฎีอะไรเป็นพื้นฐานแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ ทฤษฎีนั้น ๆ จำแนกผลการพัฒนาตามทฤษฎีอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะได้จำแนกและระบุสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน และประเด็นการวัดและประเมินให้ชัดเจนขึ้น

3) กำหนดรูปแบบและวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

แม้ว่าจะรู้จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สามารถจำแนกและระบุสิ่งที่ต้องวัดและประเมินผล รวมทั้งประเด็นการวัดและประเมินผลได้อย่างชัดเจน แต่ถ้าเลือกใช้รูปแบบและวิธีการวัดและประเมินผลที่ไม่เหมาะสม ก็อาจเป็นเหตุให้การวัดและประเมินผลนั้น ๆ ขาดความตรงและความเชื่อถือได้ เป็นเหตุให้ต้องเสียเวลา เสียงบประมาณในการวัดและประเมินผลไปโดยเปล่าประโยชน์ การเลือกใช้รูปแบบและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม ต้องพิจารณาจากผู้เรียนเป็นลำดับแรก ไม่ว่าจะในด้านอายุ ระดับการศึกษา รูปแบบการศึกษา ลักษณะความต้องการหรือความสามารถพิเศษ รูปแบบ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เช่น การวัดและประเมินผลอย่างเป็นทางการ การวัดและประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการ การวัดและประเมินผลรายบุคคล การวัดและประเมินผลรายกลุ่ม การวัดและประเมินผลแบบอิงกลุ่ม การวัดและประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ การวัดและประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามมาตรฐาน หรือการวัดและประเมินผลโดยใช้แบบสอบที่ครูสร้างขึ้น เป็นต้น วิธีการวัดและประเมินผล เช่น การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การวัดและประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบ เป็นต้น

4) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric)

ครูและผู้เรียนควรกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนร่วมกัน ในรูปของการบรรยายคุณลักษณะของการปฏิบัติตามระดับสเกลของการวัดนั้น ๆ โดยกำหนดให้มีความชัดเจน เกณฑ์การให้คะแนนอาจกำหนดได้ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ เกณฑ์การให้คะแนนในภาพรวม (holistic rubric) เป็นเกณฑ์การให้คะแนน โดยพิจารณาจากภาพรวมของงานและเกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (analytic rubric เป็นเกณฑ์การให้คะแนน โดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน (Hart, 1994; บุญเรียง ขจรศิลป์, 2544)

ตัวอย่างการกำหนดจุดมุ่งหมายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประเด็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการกำหนดจุดมุ่งหมายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประเด็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมิน	สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>ประเมินเชิงวิวินิจฉัย</p> <ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา/สาระอะไร มีความสามารถอย่างไร อะไรที่เป็นสาเหตุหรืออุปสรรคต่อการเรียน ผู้เรียนประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ไปยังสถานการณ์ใหม่ได้หรือไม่ ผู้เรียนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเรื่องอะไรบ้าง 	<ul style="list-style-type: none"> เน้นทักษะเฉพาะ ประเภทของกระบวนการ ความคิดรวบยอด การใช้ยุทธวิธี การใช้เหตุผล ประเภทต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> การสังเกต การสอบปากเปล่า การเขียนตอบ การใช้ข้อสอบ การประเมินตนเอง การประชุมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
<p>ประเมินความก้าวหน้าในการเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> สามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในสถานการณ์ใหม่ได้หรือไม่ ผู้เรียนเข้าใจความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดต่าง ๆ หรือไม่ การจัดการเรียนรู้เหมาะสมหรือไม่ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> การสังเคราะห์ความรู้ การนำความรู้ไปใช้ในบริบทใหม่ การแก้ปัญหาหรือคิดเชิงเหตุผล 	<ul style="list-style-type: none"> การสอบข้อเขียน การรายงานหน้าชั้น การทำโครงการ การใช้แฟ้มสะสมงาน การสอบที่ให้นักกลับไปทำที่บ้านหรือให้เปิดหนังสือได้

จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมิน	สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>ประเมินสรุปผล</p> <ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในบริบทอื่นได้หรือไม่ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับไหน ผู้เรียนพร้อมที่จะเลื่อนชั้นหรือไม่ 	<ul style="list-style-type: none"> ความรู้ ความคิดรวบยอด การใช้เหตุผล ประเภทต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> การทำโครงการ การใช้แฟ้มสะสมผลงาน การเขียนตอบ การใช้แบบทดสอบ การสอบปากเปล่า การประเมินตนเอง
<p>ประเมินการจัดการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> การจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายเพียงใด มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้แต่ละเป้าหมายเพียงใด 	<ul style="list-style-type: none"> ความสอดคล้องระหว่างระดับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนกับผลการเรียนรู้ที่กำหนด ประสิทธิภาพการใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> การสัมภาษณ์ผู้เรียน การสอบปฏิบัติ การใช้แบบสอบถามมาตรฐาน การสังเกตการอภิปรายในชั้นเรียน การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบวัดเจตคติ

ที่มา : ปรับปรุงจากการนำเสนอ เรื่อง เป้าหมายและวิธีการประเมิน อ้างถึงใน *Ministry of Education. New Zealand (1994)*

3. จัดการเรียนรู้ วัดและประเมินผลการเรียนรู้และบันทึกผลในเอกสารหลักฐานการศึกษา

ดำเนินการจัดการเรียนรู้ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ โดยบันทึกข้อสังเกตและแนวทางการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล หรือรายกลุ่ม และแนวทางการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งบันทึกผลลงในเอกสารหลักฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ควรดำเนินการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบันเพื่อสะดวกในการนำข้อมูลไปใช้

4. ตัดสินผลการเรียน

การตัดสินผลการเรียน มีขั้นตอน ดังนี้

4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินผลการเรียน

การตัดสินผลการเรียนที่ถูกต้องตรงตามความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่สุด ครูในฐานะผู้ประเมินจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนทั้งหมดหรือให้ได้มากที่สุด แม้ว่าข้อมูลนั้นจะไม่ได้นำมาตัดสินผลการเรียนก็ตาม ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการอธิบายที่มาและเหตุผลการให้ผลการเรียนนั้น ๆ และเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้ครูสามารถอธิบายผลการวัดและประเมินให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบผลการวัดและประเมินได้ ประกอบกับข้อมูลการบันทึกเหล่านั้น

ยังเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับกับผู้เรียน การให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนระหว่างครูและผู้ปกครอง การตรวจสอบทบทวนการดำเนินงานของโรงเรียน รวมทั้งการรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน การบันทึกผลการประเมินอื่น ๆ นอกเหนือจากผลการประเมินที่จะนำมาใช้ในการตัดสินผลการเรียน มีแนวดำเนินการ ดังนี้

- 1) เหตุการณ์ที่บันทึกควรมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามความต้องการหรือลักษณะเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน โดยจะต้องจำแนกให้ได้ว่าทักษะ ประสบการณ์ หรือความรู้ อะไรที่ต้องบันทึก
- 2) เหตุการณ์ที่บันทึกควรมีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น เกิดอะไรขึ้นในชั้นเรียน ทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3) เหตุการณ์ที่บันทึกควรเป็นเหตุการณ์ที่บ่งบอกถึงข้อมูลของผู้เรียน แต่ละคนในแต่ละกิจกรรม อะไรที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน แนใจได้อย่างไรว่าสิ่งนั้นมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนจริง
- 4) เหตุการณ์ที่บันทึกควรคำนึงถึงพื้นฐานทางครอบครัวและลักษณะเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้แน่ใจว่าสามารถจำแนกสาเหตุที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน

นอกจากการบันทึกจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ครูอาจจะได้ข้อมูลในการบันทึกจากการประเมินตนเองของผู้เรียน ซึ่งเป็นการประเมินที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกตัดสินหรือประเมินพัฒนาการของตนเองหรืออาจเป็นข้อมูลที่ไดจากการให้คำแนะนำจากการตรวจงานของครู ข้อมูลจากวีดิทัศน์ จากรูปภาพ เป็นต้น

4.2 ตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5. รายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นระบบการสื่อสารระหว่างครูกับผู้เรียน ครูกับผู้ปกครอง หรือผู้เรียนกับผู้ปกครอง เป็นการสื่อสารที่มีความหมายต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การรายงานผลการเรียนที่ดีควรเป็นการรายงานที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รายงานความคิดรวบยอดหลัก ๆ บรรยายประกอบการรายงานผลการเรียน ใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ อย่างในการรายงาน สิ่งที่รายงานต้องสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ การรายงานอาจจำแนกตามช่วงเวลาในการรายงานได้ ดังนี้

5.1 การรายงานผลการเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้

การรายงานผลการเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้เป็นการรายงานผลการเรียนในขณะที่การจัดการเรียนรู้ในรายวิชานั้น ๆ ยังไม่เสร็จสิ้น หรือยังไม่มีตัดสินผลการเรียน การรายงานผลการเรียนในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยส่วนใหญ่จะเป็นการรายงานผลความก้าวหน้าในการเรียนแยกแต่ละรายวิชา ไม่ใช่การรายงานรวมทุกวิชาที่เรียนในภาคเรียนหรือในปีนั้น ๆ ครูควรรายงานผลการเรียนและพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของผู้เรียนให้ผู้เรียนหรือผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ การรายงานผลการเรียนให้ผู้เรียน อาจรายงานในลักษณะภาพรวมทั้งขั้น หรือรายงานเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการในการพัฒนา การรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบมีวิธีการรายงานหลาย ๆ วิธี เช่น การรายงานโดยใช้บันทึกรายงานความก้าวหน้า (progress report card) การรายงานทางวาจาเมื่อพบผู้ปกครอง การรายงานทางโทรศัพท์ การรายงานโดยใช้จดหมายข่าว เป็นต้น

5.2 การรายงานผลการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้

การรายงานผลการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้เป็นการรายงานผลการเรียนเมื่อการจัดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาเสร็จสิ้น และตัดสินผลการเรียนเรียบร้อยแล้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการเรียนของผู้เรียนในภาพรวม ทุกรายวิชาที่ผู้เรียนเรียนในภาคเรียนหรือในปีนั้น ๆ รวมทั้งพัฒนาการด้านอื่น ๆ การรายงานในขั้นนี้จะเป็นการรายงานที่เป็นทางการกว่าการรายงานในขณะที่ยังไม่มีการตัดสินผลการเรียน การรายงานอาจเป็นกระดาษเพียงแผ่นเดียว สมุดแสดงพัฒนาการที่ต่อเนื่องมาจากภาคเรียนหรือปีก่อนหน้านั้น หรือแฟ้มสะสมงานผู้เรียน

การรายงานผลการเรียนไม่ว่าจะเป็นการรายงานในช่วงเวลาใด สิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่งของการรายงาน ก็คือ การบันทึกความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับผลการเรียนและพัฒนาการนั้น ๆ ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการบันทึกความคิดเห็น เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลามาก บันทึกความคิดเห็นของครูจะช่วยให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือแม้แต่ครูเองได้ทราบถึงจุดที่ควรพัฒนาหรือส่งเสริมของผู้เรียน และจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถบรรลุมาตรฐานได้ต่อไป การบันทึกความคิดเห็นของครูควรเกิดจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง เช่น จากการตรวจงาน จากแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน จากการสังเกต จากการรายงานของเพื่อน เป็นต้น การบันทึกความคิดเห็นควรบันทึกความคิดเห็นทางบวก ในปัญหาที่หลากหลาย โดยให้ความสำคัญเฉพาะด้านที่ต้องการการพัฒนาหรือส่งเสริมเป็นพิเศษ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขพัฒนาที่เป็นไปได้ ในการบันทึกควรใช้คำที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนา คำที่ใช้เมื่อต้องการแสดงถึงพัฒนาการที่ดีของผู้เรียน เช่น ทำอย่างเต็มที่ ละเอียดรอบคอบ มีความรับผิดชอบ มีพัฒนาการที่ดี มีความเข้าใจดี ฯลฯ คำที่ใช้เมื่อต้องการแสดงถึงพัฒนาการที่ต้องการแก้ไขปรับปรุงของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ถ้า..... หรือผู้เรียนต้องการการพัฒนาในเรื่อง..... หรือพัฒนาการในเรื่อง.....ยังไม่สามารถสังเกตได้ในระยะนี้ หรือผู้เรียนต้องการการส่งเสริม สนับสนุน เรื่อง..... หรือผู้เรียนมีปัญหาในเรื่อง..... เป็นต้น ทั้งนี้ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำต่อไปนี้ ไม่สามารถ ไม่มีความสามารถ จะไม่หรือไม่เคย เนื่องจากเป็นคำที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบ และไม่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา (Brualdi, 1998)

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ (2553). พิมพ์ครั้งที่ 2 แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- นิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, สำนัก.สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.(2542)”.การประเมินตามสภาพที่แท้จริง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. การประเมินการเรียนรู้ : ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. (2543) กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ส. วาสนา ประवालพุกษ จรียา หาสิตพานิชกุล และอาภรณ์ บางเจริญพงษ์. (2543) รายงานการวิจัยเอกสาร เรื่อง ระบบการวัดและประเมินผู้เรียนระดับอุดมศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์.
- Airasian, P.W. (1997). Assessment in The Classroom A Concise Approach.2ed. United States of America: The McGraaw – Hill.
- Airasian, P.W. (1997). Classroom Assessment.3ed. United States of America: The McGraaw – Hill.
- Brualdi,A. (1998) Teacher Comments on Report Cards.Practical Assessment, Department of Education. State of Hawaii. (1999) Marking Sense of Standards. Moving from the Blue Book to HCPS II.
- Hart, D.(1994). Authentic assessment : A Handbook for Educators. United States of America : Addison – Wesley Alternative Publishing Group.
- Ministry of Education New Zealand. . (1994). Assessment Policy and Practice. New Zealand : Ministry of Education.The U.S. Department of Education. (1997) Guidance on Standards, Assessment, and Accountability. Available online <http://www.ed.gov/offices/OESE/StandardsAssessment/>[1999,June 11]